

ORIENT

VARIA

(Tercera serie)

PER J. PIN Y SOLER

(CONTINUACIÓ)

Pel mariner estult, pel viatjant que no sab per ahont lo portan, las planas de la Dàcia, los monts de la Thessalia, las aiguas del Bosfor, los carrers silenciosos de las ciutats mortas, las runas romanas, las altituds inacessibles dels Andes, las Pam-pas, lo cap de Hornos, lo pas de Magallanes, son serraladas altíssimas, planurias interminables, promontòris ferrenys, brasos de mar! Per qui sab que allò ho vege-ren primera vegada dins las edats estudiadas, que allò ho dominaren homes de sa familia, lo recort de tal proesa l'enterneix y exalta, donantli idea de son valer, fentli impossible no sentirse corprès de veneració y respecte per Trajanus l'andalús, per frare Roger, nat a Brindisi, pels Berenguers y ls Corberán d'Alet y ls Pere d'Aros que comandant aragonesos y catalans feren per Europa y Asia lo que no tornaràn a fer fills de cap mare... Qui ha estudiat y recorda, se sent dignificat al saberse compatrici d'aquells hèroes que escamparen arreu lo bon nom de la patria catalana, mentres Catalunya fou reyalme independent, de las patrias españolas abans o després de la fusió, sentintse orgullós de tenir entre'l seus ascendents a més d'un Peré'l Catòlich, d'un Don Jaume'l Conqueridor, d'un Peré'l Gran, d'un Alfons V lo Magnánim, que sintetisan maravilhosos esplets de vida; als arbits espanyols d'altres regions ibèriques descobridors y pobladors de continents que són pels espanyols, catalans o no catalans, tan tierra de los abuelos dels uns com dels altres, acceptant nosatres fins devogadas sense dret la guspira de gloria que'ns toca per energias que un dia'ns eran ajenas, car si un estranger vos diu los vostres grans homes acometeren empreses que semblan recits llegendaris, vostre Cisneros, fou un hèroe, vostra Santa Teresa una gran Santa, vostre Luis de León un gran poeta, tenim d'acceptar la germanor nacional que tant anys de vida comuna nos han em-peltada, admetent com nostres al beat Lull de Mallorca y a Sant Isidoro de Sevilla, al valencià Ausias March y al gallego Jorge Manrique, fonentnos en certs sentiments que'ns són comuns y'ns obligan a celebrar la gloriosa memoria d'un Roger de Luria almirall català, ensemps ab la d'un Alvaro de Bazán, nat a Granada, debaldador de francesos en las costas de Galicia, de gent inglesa en las costas d'Àfrica, un dels hèroes de Lepanto, vencedor a Tunis del poderós Barbarroja, designat pera menar y manar l'esquadra que anomenaren l'Invencible ans de que hagués combatut y que hauria pogut serho si Deu hagués conservat la vida al hèroe que trobantse a Lisboa en plena organissació d'aquella complicada empresa morí de malaltia sobtada.

L'espanyol que sab vidas d'homes sian de la regiò que's vulla s'ha de tenir per honrat, sobre tot fòra d'Espanya, pel colossal Cisneros, aquell monjo franciscà a qui per forza feren acceptar la porpra cardenalicia, que regentant los afers d'un gran realme, governantlo ab sabiesa y energia muy superada, essent lo primer personatge de la Cort, anava peus nusos, no portava camisa, dormia damunt d'una esfera, feya dejunis y complia vigorosament las prescripcions de son Orde. Home prodigiós que disposant del tresor públich feya estampar a sas espesas la primera Biblia políglota coneguda a Europa, pedra fonamental de tot lo moviment científich, filosòfich, teològich, emancipador, del Renaixement que bullia; fundador de l'Universitat d'Alcalá d'Henares, cristià que socorria personalment als pobres, guerrer que manava personalment empresas militars y prenía Orán; l'últim home d'Estat ben de mena peninsular, de la fusta dels Ferrán V y ls Pere IV d'Aragó, home que no cabia a Espanya y anà a morir a Roma, ignorat, humil germanet de Sant Francesch, tipo d'hèroe qual vida y proesas fóra empresa patriòtica estampar a millers d'exemplars, donantlos de franch per aquí y per fòra, car en veritat los homes de l'importancia de Cisneros, y ls seus actes, sas virtuts altíssimas, deurián ser conegudas dels pastors, dels mariners, dels humils perquè's sentissin dignes y s'aixequessin d'esperit, dels orgullosos perquè's sentissin modestos y s'humanissin.

Y un cop enterats, no hi ha medi de no sentirse honrat de ser de la nació hoat nasqué aquell Hernando de Soto, d'Extremadura, generós, moderat, humanitari,

model d'homes ben criats, de legisladors espontanis, de guerrers que volent enriquir a la patria Española ab nous estats, entrá en lo que se n'ha dit la Florida, terra fins allavors impenetrada per peus europeus y s'trobá ab pobles nombrosos que s'oposavan a son empresa, hostigantlo, negantli lloch y aliments y ell y sos companys anant per boscos y planas vivint quatre anys d'herbas y animalons que atrapavan, sense bagatges, descalços, quasi nusos pera estalviar lo poquet vestiment que'ls quedava y pensavan utilisar al ser amos de quelcom que valgués la pena, enginyantse, fentse estimar per la gent que ocupavan lo que després ha sigut Panamá, Bolivia, Guatemala, Nicaragua, prenent poch a poch ascendent sobre de ells y per bons tractes, ardis de guerra y negociacions acabant per conquistar territoris que són nacions.

No sent un ignare qui pot deixar de sentirse virilment satisfet de ser compatrici de Don Alonso de Ercilla, patge dels infants d'Espanya, jove distingit, licenciado, y dich lo de licenciado porque es de moda entre'ls denigradors afirmar que tots los espanyols que anavan a América eran gent tosca; que vivint a Fransa, a Italia, trobantse a Inglaterra en companyia de personas reials, tenint noticia de l'insurrecció dels Araucans, demaná acompanyar a Don Gerónimo de Alderete que hi enviaven pera pacificarlos, surtint cap a América ahont se portá com un vaient soldat, com un bon cristià, tipo perfecté del jove instruit y de sanch xardorosa, de l'Europeo que honra la rassa. Ercilla, que a més d'escriure l'Araucana,

¡Oh ciega gente del temor guiada!
¡A do volvéis los temerosos pechos?
Que la fama en mil años alcanzada
Aquí perece,

incisá en lo tronch d'un arbre:

Aquí llegó, donde otro no ha llegado,
Don Alonso de Ercilla,

un gentilhome nat a Madrid als voltants del 1540 y que'ls jóvenes Madrileños de tots los temps deurián recordar pera imitarlo, y d'aquell Vasco Nuño de Balboa que passant a través atapahidas tribus d'indígenas, escalant montanyas encara avuy inacessibles pel qui no las afronta seguit de tota mena de pràctichs, d'acompanyants, de guías, arribá a veurhi desde'ls cimalls la lluisó sorprenenta d'un mar sens limits, devallant pera tocarlo ab sas mans y s'ficá a l'aigua besant las onas, prenent possessió del mar Pacífich en nom del Rey de España... personificació de sa patria, personificació de sa rassa, personificació de lo que era ell, de la terra ahont era nat y ahont reposaban sos avis...

Qui recordant als espanyols portentosos no's sent dignificat de contar entre'ls seus hèroes a un Cortés, extremeny, que també era gentilhome, un graduado d'Universitat qual conquesta de Mèxich no té igual en l'istoria de cap poble, que fundá Veracruz y doná vida a una gran nació... a un Francisco Pizarro, paisà seu, esperit menos cult però un mascle herculí que associat ab amichs de diners, emprèn las descobertas de l'América del Sud y desautorisat pel Governador de l'Istme diu als seus companys, fent una ratlla a terra ab la guaspa de l'espasa aquellas sublimes paraulas: *quien quiera peligros salve esta raya y quedese conmigo*, y'ls que no la passaren, deixantlo sol ab treze companys fidels, encaminantse junts, treze y ell quatorze, vers regions desconegudas, sense centenars de negres que'ls portessin caixas de conservas com als exploradors d'avuy dia, sense esclaus que'ls portessin paners de champagne sempre de la mateixa marca com me digué a mi mateix Stanley al felicitarlo, de retorn de son viatge cercant a Livingstone, per sa bona salut, que ell atribuía a no haver begut aiguas d'en lloch, *I never drank any water in my journeys! Only champagne, this of the same march*; sense maquetinas geladoras, ni llits desmontables, ni banyeras d'alumini, ni parquets encerats, com porta un conegut nostre gran funcionari del Congo Belga; sense cartas, sense guías, trepitjant durant mesos terras may trepitjadas... acometent més tart la conquista del Perú fundant Callao, Lima (1535).

(Seguirá.)

ABRIL

Entrém en l'època de l'any més dolça, en lo més de la primavera naixenta, quan tot comensa a somriure y a brillar; quant dóna goig de rebre del sol los seus raigs tebis y confortables.

Lo retorn de las aurenetas que d'Àfrica fujen buscant menys sol y l'aliment que allí

no troban, anuncian la primavera de las flors y dels camps espigats y verdosos; son ellas los heralds anunciadors del temps benigne. ¡Benvingudas sian!

Som a l'abril, lo mes de las esperansas; de las plujas anyoradas pera que fassin reviurer y brotar los germens amagats dessota la terra, esmortuits per los frets y las glassadas, las calamarsas y'ls ventots. L'abril dels jorns felissos, de las matinas frescas que respiran salut y gloria; lo mes dels aucells.

L'abril dels dias tristosos; de reculliment y misticisme de Setmana Santa.

L'abril de festa y alegría, de resurrecció y Pasqua,

de Pasqua florida
rublerta de vida.

**

Las matinas agradosas, encara fresquívolas don goig de respirarlas. A sol ixiert, lo panorama és encisador, d'un encis que enamora l'anima més freda, lo cor més insensible. Lo dol y bell trinar dels aucells matinenchs salutant al nou dia, és un esclat amorós de cosas, que encara que sentidas, son sempre més novyas, són sempre més verges.

La rosada de la nit conserva encara humida las tendrencas fullas dels arbres que brostan; la terra manté amorosida las bellas caricias de la nit.

Los primers raigs del poderós astre, lluhent dessobre las plantas multicoltrante unas ab altres. Semblan talment pedras preciosas posadas a l'enfront de la llum pera que espurnequin llurs bellasas. Y entretant los aucells cantan, y entretant las flors treuen lo seu caparronet de dins las poncellas, orgullosas d'ovirar l'aire d'abril, esvanidas de naixer en lo temps dels jorns felissos.

**

Ha plogut; la terra resta humida; la saor vá filtrantse avall, avall, fins a refrescar las arrels dels arbres, y'ls blats y'ls ordís que s'aixecan poch a poch decidits a granar y donarnos lo fruit pera que nostra existencia pugua gaudir lo mes indispensable pera viurer, lo nostre pa de cada dia, un bossi de vida, lo més gran bossi lo més sagrat de tots los bossins que la naturalesa'ns concedeix.

¡Benhaurada sigas pluja d'abril! ¡benhaurada sempre, si cada gota las multiplicas en mil.

Las tevas mil gotas, los teus milions de gotas, farán milers de fruits, milions de felicitats, un sens fi de venturas; riquesas que deis camps neixen, los camps mateixos las tornan a trobar, los poblets y las masías las gaudeixen, las ciutats las comerciejan, la Patria en recull profit, prosperitat, engrandiment y sossego, tot lo pletorisme que dó l'abundancia consecuencia lògica de la quietut, de la pau. Sense'l fantasma miseria, sense'l pauperisme denigrant, las lluitas de la vida quedarían reduidas als homes intelectuais, als polemistas del bon sentit y del bell pensar. Los odís encesos de l'humanitat present, las guerras de l'home contra de l'home, de la societat contra de la societat, són obra de la miseria y de l'egoisme. La miseria podrá emanciparse un dia o altre, l'egoisme no, és innat en l'home y com més sembla que's vá liberalisant més fondo te l'egoisme, sinó que aquest, com pot cubrirlo ab lo manell d'un pudor convencionalista com quasi tot lo de l'home, no se'l veu fins que mossega, fins que feireix o mata.

Abundancia, donchs, abril esperansador! aboca'l teu corn de la pluja multiplicadora y farás al menys, sinó la felicitat complerta, puig que no es pas obra teva solsa-ment, lo content dels que de tu confian; farás esperansar lo nostre pá de cada dia de que tots hem de viurer.

**

La quietut s'ha fet regna dels cors. Som a Setmana Santa. La ciutat resta silenciosa; los camps solitaris. Las multituds passen ab aire de tristesa, la vida y'l tráfeh han entrat en un curt paréntissis. Tot calla, tot és gris. En los temples la llum respira ab aire de pregraria. Jesucrist és mort. Ni las campanas sonan: no més entonan los aucells y'ls chors de las capellas.

Vá fentse fosch; las darreras siluetas del sol a la posta son las que'l divendres Sant nos ofereix. Es l'enterro de Jesucrist que surt del temple y vá a recorrer los carrers dels pobles. Es lo dol record de cada any, lo recort trist d'una època llunyana, d'una fetxa inmortal, la tragedia horrorosa del Calvari.

Jesucrist ha mort. La quietut del poble diu més clar lo que'l cor y l'anima senten. Reculliment y oracions.

Alegria! Alegria!

Som a la Pasqua, la de resurrecció, la Pasqua florida.

Aleluya! Jesucrist ha ressucitat y'l poble també. Lo silenci ha finit; l'alegría ubriaga'ls cors. Tot respira joya, amor, ditxa y benhauransa. Aleluya!

Tornan las horas d'espandiment y vida. A veurer florir las esperansas; las ilusions d'Abri! que són molt ubriagadoras, a oír lo cant dels aucells, lo naixer de las flors. Som al bell mitj prelude primaveral. Aviat esclatará l'hermosura que va niant y formantse en los jardins de la terra, aquests jardins que dónan enveja als mateixos angels y a la celistia. Una onada de perfums s'atansa, un devassall de colors está a punt a obrirse. Tot se remou, tot mostra activitat y afany de viurer vida plena... fins hi ha pobles que l'anyoran la vida plena...

La gaudirém? Qui sap; l'Abri! es molt esperansador y es precís tindrer esperansa. Sense ella ¡que fóran ara'ls jardins que a l'hivern veyém nús y pelats!

Abri!, Abri!, cada home feune mil.

BERNABÉ MARTÍ Y BOFARULL.

Tarragona Abril 1906.

Comentarios

A l'Atenèu fan la Passió. Es una obra patrocinada per bisbes, arquebisbes, patriarcas, metropolitans y pápas!

Es per això que l'han posat en escena, porque són gent molt religiosa y no'ls agrada fer las cosas aixís com aixís. Fins recomanan que en vista de l'argument, lo públich se deura abstenir de fer manifestacions de cap mena.

Sens dubte, que la Junta d'aquella casa, haurá cregut ab aquesta advertencia, posarse un parxe, donant mostrás de com- pendre perfectament las cosas. No es dolent cremar un ciri a Deu y un altre al diable.

La gent que, sempre, peca de maliciosa, hi ha volgut veure una miqüeta de simbolisme ab aquesta Passió que fan a l'Atenèu y no falta qui s'ha permès trencari una punteja.

—No es la Passió y Mort lo que fan, han dit; es la passió de l'Atenèu.

Y, a voltas, tenen rahó la gent; ja ho crech que'n tenen!

S'está confeccionant un reglament (lo número 333) pels gossos.

D. Manuel las emprèn contra aquesta classe respectable, enemistantse ab Sant Roch que es un sant que sempre anava acompanyat del cá corresponent.

Hi haurá multas y més multas y bolas y més bolas y enrabiadas y més enrabiadas.

A nosaltres nos sembla que fóra convenient introduir alguna petita variant en lo sistema de matar cans. Es massa vell y massa vist això de donar la bola; proposém de donar caxets, sería més bonich y més modernista.

De totas maneras, aplaudim sens reserva, que's tracti de salvar las nostras pantorrillas y que no's permeti que vagin los gossos pels carrers sense morrió, perquè las mossegadas no agradan a ningú.

Per si per nó; ja que's fa un reglament nou, no s'hi perdrá res que hi hagi un articulo que digui que en lo nou presupost hi haurá un capitol per sufragar viatges als Pallaresos.

Y sobre tot, ja que's tracta de reglamentar cosas de gossos, no aniria gens malament que s'hi afegissen uns quants articlets, destinats a fer que'ls cans complissin ab la moral degudament y no donguessin espectacles de mal gust al mitj de la via pública.

Nada, nada; si un gós falta a la decencia, cinch pessetas de multa a l'amo; si un gós s'orina, deu rals de penyora y que la criada vagi a fregar la cantonada.

Ja suposém que haurán vist lo resultat de las gestions dels nostres cacichs; se coneix que'n tenen d'influencia, a Madrid.

Telefonemas, telegramas de l'ilustre que fe a l'ilustre alcalde; bombos y clarinetes, incens y meyna; las columnas del Diario de camera plenas d'alabansas; en Moret dient que sí y tots los cacichs y caciquets felicitantse y... los pobres presos tencats y ab l'instancia informada desfavorablement.

Vaja; se coneix que'n fan cas de vosaltres a Madrid. Renoy y que vos estiman!

Per la banda de Barcelona, per tot arreu troban armas y trompetas y encara'n buscan més, porque, sembla que n'hi han set o vuit depòsits més.

Es clar que anant las cosas d'aquesta manera no s'hi pot pensar en tornar las garantias a Barcelona; ahont aniriam a parar!

IL·LUSTRACIÓ CATALANA UN ANY 30 PESSETAS

GRANS REGALOS per valor de 30 ptas. La suscripció del 1906 surt de franch

HA SORTIT JA

PILAR PRIM

NOVELA DE NARCÍS OLLER

5 pessetas primer regalo als subscriptors de la "IL·LUSTRACIÓ CATALANA"

Si no's coneguéssim lo joch, no fora mal pensat tot això de las boinas, las trompetas y las vainas.

La qüestió es tenir un motiu, encara que no més ho sembli, per continuar governant a estil del comte d'Espanya.

Quina satisfacció nos ha donat la noticia de que D. Alexandre Pidal tornava a entrar en escena.

Gracias a Déu si'an dadas! Feya falta, de debò, un altre discursaire; n'hi havian poch a can Garlanda y... *parió mi abuela.*

Era verament de'doldrer que un home com aquest se'n cuidés tan poch de la cosa pública; tant bé que ho havia fet anar junt ab en Cánovas y Sagasta etz. etz., de tan gratíssima memorial!

Vaja, que no podrèm may patir ab aquesta colla de gent de bona voluntat.

Aquest senyor Pidal, tot seguit entri en funcions, se declararà descentralisador, moralisador y fins regionalista; ara, ho han agatat per costum, es la gran moda.

Hi torna a haver desfici entre'ls politiquets caciquistas y tractan de fer comitès y cassinos per tot arreu.

Una idea; ja que no varen poguer formar la joventut maurista; a veurer si una joventut pidalista anirà mellor. Sent cosa nova, un o dos llués ja'ls enganxarán.

Apa, que's tracta de salvar tot lo salvable!

Quinas partidas de manilla que fariam!

En Félix Ribas Ferrer

Ja figura un més en la llarga llista dels nostres morts més estimats.

En Félix Ribas, l'amich íntim de l'ànima, lo reputadíssim artista tarragoní que degut a las condicions excepcionals de que estava dotat y mitjansant l'estudi y l'esforç de la seva voluntat, va saber crear-se un nom distingit en lo món de l'art, enlairant-se desde la classe més humil fins a ocupar lloch preferent entre aquells artistes d'Espanya més afamats que han vingut dedicant-se a l'exercici y cultiu de las arts sumptuarias, morí la setmana passada, deixant en la seva consternada familia y en quants com nosaltres que tant l'estimavan, perque tinguérem ocasió de conèixer quant gran era l'exquisida bondat de la seva ànima, un recort dolorosíssim, que'l transcurs del temps no farà desaparèixer.

Però la mort d'en Félix, apart l'afecte que per ell sentíam, l'estimèim nosaltres, freda y serenament jutjant, com una pèrdua per Tarragona, ja que tenint sols 46 anys, quan tant hi havia encara que esperar de son talent creador, deixa un nom que perdurará en las sevas notabilíssimas obras, de que'n són eloqüent testimoni las catedrals de Menorca, Terol, Sigüenza, Montserrat y algunas necrópolis, iglesias, oratoris y edificis, de Madrid, Toledo, Tarragona y altres poblacions que no recordem en aquest moment.

L'obra d'en Félix Ribas es prodigiosa, y l'esforç que significa arribar per mèrits únicament propis, fins al lloch que conseqüent, es extraordinari, verdaderament colossal, si's té en compte que vivia en una població com la nostra, per la que sentia un amor íntens que'l feu rebutjar tentadores ofertas d'anar a viure a Madrid, ab seguretats d'un gran y positiu millorament, y ahont, desgraciadament, l'esfera de l'artista es reduidíssima, com aixís mateix ho es l'estímul que pot esperar.

Un'altra obra, encara que menys vista, però ben profitosa, debèm a en Félix Ribas: un bon estol d'estudiosos deixebles que sortits de la *Escola municipal de dibuix* de la que n'era professor, serán en son dia honra de nostra ciutat.

Descansi en pau l'amich de l'ànima.

NOVAS

SOLIDARITAT CATALANA PER CATALUNYA

Suscripció popular pera pagar los gastos de l'Edició dels discursos contra'l projecte de lley de las jurisdiccions y del Homenatge que Catalunya oferirá als senadors y diputats que tan valentment lo combateren.

Queda oberta a tots los periòdichs, societats y entitats políticas de Catalunya.

En l'Associació Catalanista y redacció de Lo CAMP DE TARRAGONA, Méndez Núñez, 6, queda oberta la llista de suscripció popular.

	Pesetas.
Associació Catalanista.....	15
Centre Nacionalista Catalá.....	10
Lo CAMP DE TARRAGONA.....	10
Total.....	35

(Seguirá.)

Pera demá diumenge, a las sis de la tarde, está convocada a Junta general, la Associació Catalanista de Tarragona y sa comarca pera la renovació de cárrechs de la Junta y a l'ensemper pera tractar d'altres assumptos de veritable interès pera'l catalanisme.

Lo depòsit de l'Oliva es plè y fa més de vuit dias que l'aigua se'n va. La llensan y los propietaris no'n tenen.

Esperan que la comprin; si'ns tenen de creurer, ja poden esperar ben assentats. Sabèm que la junta de propietaris se belluga; veurèm que sabrán fer; si'ns volen creurer que no'n vulgan sentir parlar de plumeros. Aquests trastos no més serveixen per treurer la pols, per res més. Per la quincalleria, també se'n troban per tots los gustos.

Lo que convé es que l'Ajuntament contesti a l'instancia que hi ha, fa temps, presentada. Per que's fa'l sòrt? No ho comprenem. No se'n parla de plumeros, se parla de cargas y es de cargas que's té de seguir parlant.

De tots los indrets de Catalunya y'l resto d'Espanya's reben novas ben encoratjadoras pera assistir al grandios acte d'Homenatge als diputats y senadors que tan valentment combateren la lley de jurisdiccions.

No está encara designat lo lloch y'l dia de l'acte, mes sembla que no podrá pas celebrarse a Barcelona com voldria la comissió de Solidaritat Catalana, puig que l'aixecament de suspensió de garantias va per llarch.

Sembla, donchs, que's mirará de celebrar-lo a fóra de Barcelona, ahont hi hagi un local suficient pera acoblarhi una gentada de 20 a 25 mil ànimas com de ben segur hi acudirán.

Lo temps sembla que no's vol decidir a fer bondat. Quan nos crèyam que comensavam a respirar los dias clars de primavera, lo cel ha tornat a nuvolarse regalantnos aquesta nit passada una lleugera pluja que no fóra gens estrany que a montanya s'hagués convertit en neu. Lo temps continúa humit y sembla decantar a més pluja. No hi farà cap mal si bé sola y sense furia.

Convalecencias.—Ovi Lecitina Gíol.

Sabèm que la junta de propietaris s'ha reunit pera tractar de la qüestió de l'aigua, a conseqüència dels afors practicats últimament.

Suposèm que'ls dignes individus que la forman sabrán defensar ab valentia'ls seus interessos; procurarem tindre al corrent dels nostres llegidors lo resultat de las gestions que aquesta junta vagi practicant.

Pera demá a las quatre de la tarde está anunciat a la Plassa de Toros una grandiosa funció de pantomima representant-se'l quadro *La feria de Sevilla* prenenthi part a mes de la *troupe* Aragón germans, la companyia lírica que ab tant d'èxit actúa en nostre Teatre Principal.

Además d'aquest interessant espectacle los germans Aragón lluirán llurs difícils treballs gimnásticos ben dignes de veurer per lo nous y sorprenents.

Augurèm una entrada d'aquellas grosses si'l temps se mostra bonancible.

Tothom sab a Tarragona que l'*Escola municipal de dibuix* de la que n'era professor en Félix Ribas a quins esforços deu son esplendor y desenrotlló, produint deixebles aprofitadíssims en arts y oficis.

En Ribas que dominava'l dibuix y que en la seva ensenyansa pera l'aplicació a las arts industrials era una especialitat, havia assolit inculcar per modo extraordinari son mètode y sistema a en Cisquet Casanovas son deixeble y executor predilecte en quants projectes y obras venia concebit d'uns anys ensá. En Casanovas respectat y comentat per tots los alcaldes havia vingut sent, desde temps, lo substitut de professor de dibuix.

Donchs bé, lo nostre batlle, Sr. Cuchí, que segurament no s'havia recordat may que tal classe existigués, se'n recordá de sobte, enviant a cercar las claus estant encara insepult lo cadavre d'en Ribas y fent tot seguit un nomenament provisional sens la més petita consideració ni respecte a la memoria d'un professor que tant s'havia distingit en son cárrech, ni a la familia que en aquells moments plorava una pèrdua tan irreparable.

Está vist que en qüestió de nomenaments y de caciquisme's passa per demunt de tot.

Se parla molt aquests dias de l'enderrocament de la Plassa de Toros y'ls diaris se'n han ocupat llargament lamentantse d'una determinació quina utilitat es ben poch justificada. No está Tarragona sobrada d'edificis perque's fassin desaparèixer los pochos que hi ha apropòsit pera poguerhi donar espectacles que necessitan espay y cabuda suficient.

Enemichs com som de l'espectacle, anomenat nacional, aplaudiriam aital determinació si ab la supressió de la Plassa quedessin suprimidas las *corridos de toros*. Aquestas, fa ja temps, que han sigut suprimidas gracias al bon gust dels tarragonins que no's complauen ab aquestas festas, impropies de paissos civilisats. Això fa que no'n siguem partidaris de que vagi a terra un edifici que pot ser utilitat per un sens fi de cosas y com que l'utilitat práctica que'n resulti no farà que cap accionista del Banch de Tarragona pugui resarcirse, ni de molt, de las pèrduas que ab aquest ha suportat, creyèm ben poch encertada aquesta determinació.

Que's busqui un medi de fer produir aquest magnífich edifici, que desfentlo no

es com pot mellorar. Què'n treurán los accionistas després que'l terreno que ocupa la plassa actualment será convertit en patis? Res, absolutament res.

Varis subscriptors del *Diario de Tarragona* li demanan que'ls ilustri respecte a si *La Pasión* está o no autorisada per l'autoritat eclesiástica.

Aquests suscriptors deuen ser de la classe dels que badan, perque mirin que anar a preguntar aquestas cosas al *Diario*, quan tot Tarragona sab lo dels sermons de Sant Joan y de la Catedral, es el colmo.

Però'l *Diario* encara'n fa més y segurament pera ilustre als seus suscriptors, nos informa que *anteanoche asistió a la representación...* quan precisament *La Cruz* diu que *hoy por hoy no puede asistir a dicha representación ningún cristiano*. Aplicat joh *Diario!* aquesta andanada y fes lo favor de dirnos si ets moro ú qué.

A conseqüència de las darreras plujas, los carrers del port y principalment los de Sant Miquel, Lleó, Smith y Mar, han quedat intransitables.

No passa hora sense que no's veiji un carro encallat y ab por de sofrir un abolch a cada instant.

Esperèm que'l senyor Alcalde se'n cuidarà ab lo mateix zel que's vé cuidant de posar bozal a las cabras, puig creyèm que això també és de forsa interès pera la població.

Demá diumenge, a l'hora de costum, la banda de música del Regiment d'Infanteria Almansa executarà al passeig de la Rambla de Sant Joan, lo següent programa:

- 1.ª El huérfano.—Paso doble.
- 2.ª Per Gynt.—Poema (Grieg).
- 3.ª El arte de ser bonita.—Fantasia.
- 4.ª Los sobrinos del Capitan Grant.—Vals.

COSTUMS TARRAGONINAS

Darreras obras de D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL HEREU Y CABALÉ.... Preu: 2 ptas. MONTERRAT..... » 3 »
Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors
Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.
Sortirá d'aquest port lo dia 5 d'abril lo vapor **Cabo Trafalgar**, son capitá D. Manuel Ferrero, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.
Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 por 100, aceite bacalao 1.ª, glicerosfosfatos, hipofosfatos, glicerina. **La mejor.** Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos; concusión, convalecencias, embarazo, lactancia; tós, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Dres. Bonet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—**Medalla de plata.** Farmacias y Droguerías.

JARABE HIPOFOSFITOS NADAL con Neurostina. Tónico, reconstituyente, estimulante. **Hipofosfatos de cal, estricnina, hierro, manganoso, quinina, sosa,** cuasina, tónico amargo y neurostina (fósforo orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares; acelera digestión, detiene caducidad orgánica. Cumple indicaciones **hipofosfatos.** Preparación esmerada, productos escogidos.—**Medalla de plata.** Farmacias y Droguerías.

Joan J. Domènech Solé
PROCURADOR
SUCCESSOR DE D. VICENS MATEU
Agent del Banch Hipotecari d'Espanya
RAMBLA DE CASTELAR, 26, 2.ª

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y todas las enfermedades de l'aparell respiratori perque modifican las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opressió del pit y la fatiga. Poden vendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

NEURASTENIAS clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'us del
NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES
EN TOTES LAS FARMACIAS

Llevat de CERVESA

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe de erupcions de la PELL, floriscos, supuracions, dermatosis, antrax, vespes, etc.

DE VENDA

en totes las bonas farmacias

Depòsit general:

Farmacia ESBERT

Unió, 22

TARRAGONA



PILDORAS VERDAS

ESBERT

Es la mellor preparació pera combatre la

pobresa de sanch,

retrassos de la

menstruació,

anemia, etc.

Farmacia.—Unió, 22

TARRAGONA

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camisería y Corbatería.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y pessas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.

Sucro vermífuch del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perilluosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totas sas malalties.

Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim hò, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropiat per regalós, causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA



Serveys de la Companyia Trasatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Abril sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafrime y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Abril sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MANUEL CALVO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONTSERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra; admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camana ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinidad, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 28 de Abril sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitijas, lo vapor

ISLA DE LUZON

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Abril sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

LEON XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVEDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprendre lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dimarts, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt comòd y tracte esmerat, com ha na acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per líneas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arrego a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera més informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BORRÁS

TUPINAMBA EXQUISITS XACOLATAS de la casa **TUPINAMBA**

TOSTADERO DE CAFÉ SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS FELS

ARMADA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO. TANTA LA CALOR EN ESTA CALOR COMO EN OTRAS A UN PRECIO AVILUS

Unió. Representant a Tarragona y en Comarca

En Joan Roset Sabaté.—Pastisseria
Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AYGUA NAF SERRA